

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
070-0-Rev-06-000319
Sarajevo, 28.12.2006. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću sastavljenom od sudija Zdravke Grebo-Jevtić kao predsjednika vijeća Milke Mitrović i Amre Hadžimustafić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja H.K. iz B., koga zastupa punomoćnik S.G., advokat iz S., protiv tuženog RMU B. iz B., koga zastupa N.Š., zaposlenica tuženog, radi isplate v.sp. 8.002,46 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj Gž-671/05 od 14.12.2005. godine, na sjednici održanoj dana 28.12.2006. godine donio je slijedeće:

R J E Š E N J E

Revizija se uvažava, drugostepena presuda ukida i predmet vraća drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Visokom broj P-345/04 od 28.03.2005. godine tuženi je obavezan tužitelju isplatiti 705,32 KM sa zakonskim kamatama na pojedine iznose kako je to pobliže navedeno u izreci prvostepene presude, kao i naknaditi mu troškove parničnog postupka u iznosu od 170,99 KM. Sa viškom tužbenog zahtjeva tužitelj je odbijen.

Drugostepenom presudom žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Protiv drugostepene presude tužitelj je izjavio reviziju.

Revizija je dopuštena i osnovana.

Iako vrijednost pobijanog dijela pravomoćne presude u ovom sporu ne prelazi 10.000,00 KM, što je prema odredbi člana 237. stav 2. ZPP-a uslov za dopuštenost revizije, ovaj sud je reviziju dopustio izuzetno primjenom odredbe člana 237. stav 3. ZPP-a smatrajući da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

U ovoj pravnoj stvari tužitelj traži da mu tuženi isplati razliku između plaće koju mu je tuženi za period od 01.04.2001. do 31.12.2003. godine isplaćivao i plaće koju mu je, po njegovom mišljenju, trebao isplaćivati po odredbama Zakona o radu, Općem kolektivnom ugovoru i granskom kolektivnom ugovoru u oblasti rudarstva.

Prvostepenom presudom sud je tuženoga obavezao na isplatu razlike plaće samo do visine najniže plaće propisane kolektivnim ugovorima s obrazloženjem da je „očigledno“ da tuženi u spornom periodu nije imao mogućnosti isplaćivati osnovnu plaću zbog loših finansijskih rezultata poslovanja.

Drugostepeni sud prvostepenu presudu potvrđuje s obrazloženjem da Zakon o radu kao i kolektivni ugovori zaposlenicima i garantuju isplatu samo najniže plaće, a koja se utvrđuje granskim kolektivnim ugovorom.

Ovakvo pravno shvatanje nižestepeni sudova je pogrešno.

Prema odredbi člana 69. stav 2. Zakona o radu poslodavac koga obavezuje kolektivni ugovor ili pravilnik o radu ne može zaposleniku obračunati i isplatiti plaću manju od plaće utvrđene kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Prema odredbi člana 4. Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije BiH („Sl. novine FBiH“, broj 19/00) osnovna plaća je najniži iznos koji se uposleniku mora isplatiti za puno radno vrijeme, za posao odgovarajuće grupe složenosti, normalne uvjete i rezultate rada. Osnovna plaća je proizvod najniže plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koje uposlenik obavlja. Prema odredbi člana 5. stav 1. i 2. tog kolektivnog ugovora najniža plaća je osnovica za obračun osnovne plaće uposlenika, a najniža plaća se utvrđuje granskim kolektivnim ugovorom, s tim da ne može biti manja od 55% prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH....

Prema odredbi člana 24. stav 4. Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti rudarstva u Federaciji BiH („Sl. novine FBiH“, broj 49/00) – u daljem tekstu granski kolektivni ugovor, osnovna mjesečna plaća zaposlenika za poslove najnižeg stepena složenosti ne može biti manja od 60% prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH ... Prema odredbama člana 25. i 26. tog granskog ugovora osnovna mjesečna plaća zaposlenika utvrđuje se po grupama složenosti poslova, odnosno po koeficijentima utvrđenim u članu 26. tog ugovora. Prema odredbama člana 28. tog ugovora osnovna mjesečna plaća zaposlenika uvećava se za svaku godinu penzijskog staža za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Iz svega navedenog slijedi da se tužitelju, čiji koeficijent radnog mjesta prema podacima spisa iznosi 1,36, nije mogla dosuditi samo najniža plaća (sa koeficijentom 1) koja se utvrđuje samo za I grupu složenosti poslova nekvalifikovanih radnika iz člana 26. granskog kolektivnog ugovora. Njegova osnovna plaća trebala se, dakle, utvrditi množenjem najniže plaće (u ovom slučaju 60% prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH u spornom periodu) sa koeficijentom njegovog radnog mjesta, s tim da tu osnovnu plaću treba uvećati i za minuli rad tužitelja kako to nalaže član 28. granskog kolektivnog ugovora.

Ovako utvrđena osnovna plaća tužitelju pripada za posao u punom radnom vremenu, odgovarajuće grupe složenosti, u normalnim uvjetima i ostvarenim rezultatima rada (član 4. stav 1. Općeg kolektivnog ugovora) s tim da se termin „normalni uvjeti rada“ odnosi na zaposlenika, a ne poslodavca i predstavlja suprotnu kategoriju od „otežanih uslova rada“ predviđenih u članu 24. stav 1. i 27. granskog kolektivnog ugovora, odnosno članu 71. Zakona o radu kad zaposlenik ima pravo na povećanu plaću.

Stoga je nepravilan, a i suvišan razlog u prvostepenoj presudi da tuženi nije imao mogućnosti isplaćivati tužitelju plaću veću od najniže zbog loših finansijskih rezultata poslovanja. Poslodavac je dužan zaposleniku isplaćivati njegovu osnovnu plaću za puno radno vrijeme i ostvarene rezultate rada bez obzira na rezultate svog poslovanja. Plaća zaposlenika više nije „osobni dohodak“ koji je u vrijeme svog pravnog postojanja ovisio o ukupnom dohotku i uspjehu u poslovanju poslodavca, već cijena rada koju poslodavac zaposleniku mora isplatiti na osnovu sa njim zaključenog ugovora o radu kao i odredbi Zakona o radu, Općeg kolektivnog ugovora i granskog kolektivnog ugovora.

Zbog svega navedenog nižestepeni sudovi su pogrešno primijenili materijalno pravo pa je zbog toga i činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, jer sudovi nisu utvrdili koliku osnovnu plaću je tužitelj u spornom periodu trebao primati odnosno koliku razliku u plaći mu je tuženi još dužan isplatiti. Usljed toga, nije bilo uvjeta za preinaku pobijane presude, pa je reviziju tužitelja primjenom odredbi člana 250. stav 2. ZPP-a valjalo uvažiti, pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će postupiti po odredbama člana 217. do 220. ZPP-a te o žalbi tužitelja na prvostepenu presudu u odbijajućem dijelu ponovo odlučiti, imajući u vidu da kamata na povremena potraživanja kakva su tužiteljeva, prema odredbi člana 279. stav 2. ZOO, teče od dana kada je podnesen zahtjev za njihovu isplatu.

Predsjednik vijeća

Zdravka Grebo–Jevtić,s.r.

Za tačnost otpravka tvrdi
Šef Odsjeka sudske pisarne

Fikreta Ćehić